

طلوع صحرا

واریس دیری

ژان دام

ترجمه‌ی

مریم سادات احمد بحری

انتشارات فروارید

فهرست

۹	مقدمه‌ی مترجم.....
۱۳	۱. رؤیای صحرایی.....
۳۳	۲. تنها.....
۴۵	۳. سیستم اسرارآمیزی.....
۶۱	۴. تفاوت‌ها.....
۷۷	۵. پروازهای بی‌پایان.....
۱۰۷	۶. سفر زمینی شبانه.....
۱۲۳	۷. مامان.....
۱۳۷	۸. رویاهایم در صحرا به حقیقت پیوستند.....
۱۶۷	۹. بحث‌های قبیله‌ای.....
۱۸۷	۱۰. پدران و مردان سرزمینم.....
۲۰۳	۱۱. زندگی صحرانشینی.....
۲۱۱	۱۲. آموزش و پرورش در سوماتی.....
۲۱۱	۱۳. یک آدم عامی.....
۲۴۵	۱۴. بازگشت.....
۲۵۳	۱۵. طلوع صحرا.....

مقدمه‌ی مترجم

این کتاب نیز معنی ندارد چون نام نویسنده خود اثر اوست. واریس دیری، بانک بین "مللی سومالیایی تبار و سفیر و سخنگوی سازمان ملل، در سال ۱۹۶۸ در خانواده‌ای چادرنشین در صحرای سومالی به دنیا آمد.

اولین کتابش را به نام گل صحرا^۱ در سال ۱۹۹۸ چاپ کرد. این کتاب سال ۱۳۸۳ در ایران نیز ترجمه شد و به چاپ رسید. وی در این کتاب از خاطرات کودکی خود می‌گوید؛ دورانی که «کج نشینی و نگهداری از حیوانات سپری شده است. پنج‌ساله بود که او را خانه کردند. در سال ۱۹۷۷ وقتی دوازده‌ساله بود، از آن زندگی و ازدواج اجباری گریخت چون پدرش در مقابل پنج شتر او را به عقد مردی شصت‌ساله درآورده بود. او از صحرای سوزان سومالی عبور کرد و خود را به لندن رساند. یک عکاس انگلیس به نام ترنس دونوان^۲، زیبایی و استعداد او را کشف می‌کند و از او یک مانکن می‌سازد. در سال ۱۹۹۷ از سوی سازمان ملل به‌عنوان سخنگوی حقوق زنان آفریقا و سفیر سازمان ملل برگزیده می‌شود و در راه توقف ختنه‌ی

دختران جهان به فعالیت خود ادامه می‌دهد. او در مدلینگ نیز بسیار موفق است و محصولات برندهای معروف رولون^۱، شائل^۲ و اورآل^۳ را تبلیغ می‌کند. او در آثارش از ختنه‌ی دختران و وحشیانه بودن این عمل می‌گوید. به گفته‌ی او این کار معمولاً در شرایطی کاملاً ابتدایی و به‌وسیله‌ی زنانی دوره‌گرد و بدون بیهوشی یا بی‌حسی موضعی انجام می‌شود. اغلب دختران پس از انجام این عمل دچار عفونت می‌شوند و از آن جایی که در صحرا هیچ امکانات درمانی وجود ندارد، در نهایت می‌میرند. واریس تصمیم می‌گیرد درباره‌ی ختنه شدنش صحبت کند چرا که این موضوع شدیداً باعث آزار روحی جسمی او شده است.

در کتاب *پدر و مادر* نام اصلی طلوع صحرا^۴، واریس دیری پس از سال‌ها دوری از وطن و خانواده، در بدترین شرایط سیاسی و اقتصادی سومالی، تصمیم می‌گیرد به این کشور برگردد و خانواده‌اش را پیدا کند درحالی‌که هیچ آدرس و اطلاعاتی از آنها ندارد و حتی نمی‌داند زنده‌اند یا مرده. راهی بس دشوار پیش رو دارد ولی با قدرت و اعتمادبه‌نفس و شجاعت ذاتی‌اش بر همه‌ی مشکلات فائق می‌شود. درواقع با این سفر، واریس خودش را به چالش می‌کشد.

لازم است درباره‌ی ختنه‌ی دختران خیلی خلاصه توضیحاتی را صرفاً برای آگاهی خوانندگان عزیزی که ممکن است به این اطلاعات نیاز داشته باشند، ارائه دهم.

ختنه‌ی دختران یا مثله کردن جنسی زنان^۵ بر اساس تعمیم‌بندی سازمان بهداشت جهانی به چهار عمل اشاره دارد که در هر یک بخش یا بخش‌هایی از آلت تناسلی دختران بریده و تغییر شکل داده می‌شود. این عمل در مناطق مختلفی اعم از آفریقا، آسیا، اقیانوسیه و کشورهای

از جمله اتیوپی، سومالی، مصر، اسرائیل، افغانستان، ایران، عراق، مالزی، هند، سریلانکا، بومیان استرالیا، پرو و کلمبیا گزارش شده است.

ختنه‌ی دختران پیامدهای ناگوار بر سلامت جسمی و روحی دختران و زنان دارد. این عمل در کشورمان، ایران، نیز پدیده‌ای جدید نیست ولی خوشبختانه آمار بالایی ندارد اما عدم دسترسی به اطلاعات در این خصوص عملاً به محققان مجال نمی‌دهد تا در ایران حقایقی در این باره کشف کنند. از آنجایی که این امر جزو امور به اصطلاح تابو قرار دارد، حتی دولت‌ها نیز همواره اذعان به وجود آن اگرچه دارند. بنا بر تحقیقات انجام‌شده این عمل در چهار استان ایران یعنی هرمزگان، کرمانشاه، کردستان و آذربایجان غربی معمول است. از میان استان‌های نامبرده، بیشترین میزان ختنه‌ی دختران مربوط به استان هرمزگان و عمدتاً در میان مسلمانان اهل تسنن شافعی معمول است.

اولین و البته تنها فیلم مستند ایرانی که در مورد ختنه‌ی دختران در ایران ساخته شده، مستندی است به نام «به نام سنت» که آقای «کامیل احمدی» در خلال تحقیق خود در روستاهای کردنشین و همسایه‌ی مهاباد و نیز برخی روستاهای استان کردستان و برخی مناطق اورامان (واقع در میان استان کردستان و کرمانشاه) فیلمبرداری کرد. این مستند مردم‌شناختی که اکنون دوباره تدوین شده و در کنار این پژوهش در دسترس عموم قرار گرفته، حاوی مصاحبه‌ها و تصاویری است از زنان محلی و راز ختنه‌کننده. این تحقیق در سطح جهانی به رسمیت شناخته شد و در نتیجه تریبون سازمان ملل متحد نشستی را برای بحث در «شورای حقوق بشر» در تاریخ ۱۹ ژوئن ۲۰۱۵ در ژنو به این موضوع اختصاص داد، نشستی با موضوع حذف ختنه‌ی دختران و با حضور کامیل احمدی.

کشور آلمان فیلمی به نام *گل صحر* ساخته که زندگی واریس دیری را به تصویر کشیده است. پیشنهاد می‌کنم خوانندگان عزیز، هر دو فیلم را ببینند.

همه‌ی این تلاش‌ها و تحقیقات در سطح دنیا از حدود سی سال پیش تاکنون فقط به این دلیل بوده است که دختران و زنان بتوانند از بهداشت جسمی و روانی مناسب برخوردار و از حق و حقوق انسانی خود مطلع باشند. زنان نقش بسیار مهمی در بنیاد خانواده و هر جامعه‌ای دارند بنابراین سلامت جسمی و روحی آن‌ها نیز باید از اولویت‌های همه‌ی جوامع باشد. ایدواریم ختنه‌ی دختران که به نوعی قطع عضو محسوب می‌شود برای همیشه در دنیا منسوخ گردد و دیگر هیچ دختری در هیچ‌جای دنیا از این محض اجتماعی - فرهنگی رنج نبرد.

از نعمات ارست و همکار عزیزم، دکتر زهره خواجه‌علی، برای بازخوانی ترجمه‌ی این کتاب بسیار سپاسگزارم.

مریم سعادت‌مند بحری

تهران، اردیبهشت ۱۳۹۷

Instagram: Maryam.s.bahri